

Door Gerard Onk
en Henk Boon
Landelijke India Werkgroep

AD 23/11/99 Hulp aan India niet beperken tot drie deelstaten

NDIA IS HET afgelopen half-jaar enkele malen prominent in het nieuws geweest. Eerst door de gevechten bij Kargil in het Indiase deel van Kashmir, die resulteerden in een bijna-oorlog tussen de kernmachten India en Pakistan. En recent door de cycloon in Orissa, een humanitaire tragedie van enorme omvang. Het bezoek dat premier Kok en minister Hertkens (Ontwikkelingssamenwerking) thans aan India brengen, biedt hun de gelegenheid hun medeleven met de slachtoffers van de cycloon tot uitdrukking te brengen door maximale steun. Ook de ernst van de veiligheids situatie in Zuid-Azië vereist de aandacht van Kok en Hertkens.

Zij zouden hun reis ook moeten aangrijpen voor een bijsturing van de belangrijke politieke en ontwikkelingsrelatie met de 'grootste democratie ter wereld', waar bijna een vijfde van de wereldbevolking woont. Momenteel springt Nederland daar onverantwoord en onbegrijpelijk mee om. Onze ontwikkelings samenwerking met India is sinds juni, als onderdeel van de herziening van het landenbeleid, op een nieuwe leest geschoeid. Zeventien landen, waaronder India, werden door Hertkens geselecteerd voor bilaterale hulp op grond van de criteria armoede, goed beleid en goed bestuur.

De Tweede Kamer heeft voortzetting van de bilaterale ontwikkelingsrelatie met India vervolgens kritisch onder de loep genomen. Volgens een Kamermeer-

derheid scoort India onvoldoende qua beleid en bestuur. De Kamer ging wel akkoord met directe 'bilaterale' hulp aan twee of drie Indiase deelstaten die wel aan de criteria zouden voldoen. Inmiddels zijn de deelstaten Gujarat, Andhra Pradesh en Kerala geselecteerd.

Het is echter niet te verdedigen dat wél de regering van Gujarat, een van de deelstaten die Kok en Hertkens bezoeken,

maar niet de centrale regering in aanmerking komt voor een bilaterale samenwerkingssrelatie. Gujarat is nu niet bepaald een voorbeeld van 'goed beleid en bestuur'. In deze relatief welvarende deelstaat is sprake van een snelle industrialisatie met zeer omvangrijke schadelijke gevolgen voor het milieu, de volksgezondheid en de overlevingskansen van boeren en vissers. Het In-

Ordeel over goed of slecht bestuur is erg subjectief

Verder is Gujarat het toneel van een van de meest omstreden megaprojecten in India: de gigantische Sardar Sarovar Dam. Deze maakt deel uit van een programma van 30 grote en honderden kleine dammen. De Sardar Sarovar Dam zal een groot gebied on-

dian People's Tribunal, een panel van juristen en deskundigen op het gebied van gezondheid, landbouw en chemie, rapporteerde in maart dat er ernstige vervuiling van het grondwater plaatsvindt, waardoor een groot aantal mensen in zijn bestaan wordt bedreigd. Tegelijk constateerde het meest zichtbare en grove overtredingen van de (milieu)wetten niet optreden. De getroffen mensen hebben geen toegang tot informatie daarover, noch mogelijkheden om hun klachten kenbaar te ma-

ken. Verder is Gujarat het toneel van een van de meest omstreden megaprojecten in India: de gigantische Sardar Sarovar Dam. Deze maakt deel uit van een programma van 30 grote en honderden kleine dammen. De Sardar Sarovar Dam zal een groot gebied on-

DEZE PAGINA IS EEN TREFFPUNT VAN MIENINGEN

Artikelen geven uitsluitend de opvatting van de auteur weer. Alleen de commentaren in de linkerkolom vertolken de mening van de krant. Het zenden van een bijdrage aan Algemeen Dagblad impliceert dat de schrijver aan Algemeen Dagblad bv toestemming geeft tot vastlegging, verspreiding en verspreiding ervan in gedrukte-, elektronische- en enige andere vorm, waaronder databank, internet, door telecommunicatie, op diskette, CD-Rom en CD-I.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen te weigeren, dan wel te redigeren of in te korten. Artikelen (maximaal 500 woorden) en ingezonden brieven (maximaal 200 woorden) voorzien van naam, adres en telefoonnummer sturen aan: Treppunt AD, telefoon 010-406 59 69; Postbus 8983, 3009 TC Rotterdam, email (voor artikelen) treppunt@ad.nl en (voor brieven) brieven@ad.nl. Redactie: COR VAN SANTEN, TON OLDE MONNINKHOF, CON TUYL EN ADA PEK (brieven).

der water zetten, waardoor tussen de 200.000 (officiële schatting) en een half miljoen mensen van huis en haard worden verdreven.

Dit zal een nieuwe stroom 'ontwikkelingsvluchtelingen' naar de stedelijke krotenwijken op gang brengen. Er is geen geschikt land om hun een nieuw bestaan te bieden en duizenden mensen dreigen daar al op korte termijn het slachtoffer van te worden. De regering van Gujarat heeft tot nu toe alle protesten en alternatieven genegeerd. Dat geldt ook voor de bouw van andere dammen en enkele grote havenprojecten waartegen door vissers, boeren en dorpsbewoners is geprotesteerd. Geheimhouding van informatie en de overtreiding van wettelijke voorschriften zijn daarbij eerder Regel dan uitzondering.

Ook wat betreft de houding van de deelstaatregering tegenover minderheden als christenen en moslims, scoort Gujarat niet best. Een deel van de achterban van de regering van Gujarat is nauw betrokken bij aanvallen op deze minderheden. Mensenrechtenorganisaties verwijten de regering een laks beleid in het aanpakken van de schulden.

Hiermee is niet gezegd dat de 'oplossing' ligt in het simpelweg vervangen van Gujarat door een andere deelstaat. Bij hun bezoek aan Gujarat hebben Kok en Hertkens echter wel een uitgelezen mogelijkheid om met de deelstaatregering en maatschappelijke organisaties in discussie te

gaan over de gevolgen van het gevoerde ontwikkelingsbeleid voor mens en milieu. Op basis daarvan kan worden bezien hoe, en wellicht of, Nederland op zinnige wijze met geld kan bijdragen aan mens- en milieuvriendelijker ontwikkeling in Gujarat.

Nog belangrijker is dat duidelijk wordt dat de Nederlandse ontwikkelingsrelatie met drie deelstaten geen vervanging kan en mag zijn van de bilaterale ontwikkelingsrelatie met India, maar daar integraal deel van moet uitmaken. Het is terecht om de vraag van overheden en maatschappelijke organisaties in de deelstaten centraal te stellen bij de invulling van die hulprelatie. Beter bestuur en beleid, gericht op armoedebestrijding, moet wat ons betreft daarbij de hoofdopstelling zijn. Het is echter even noodzakelijk om de Indiase centrale overheid als een vanzelfsprekende partner te blijven zien in de relatie met die deelstaten.

Dat wij een bilaterale ontwikkelingsrelatie met India moeten houden staat overigens buiten kijf. Goed (dan wel slecht) beleid en bestuur zijn in de meeste landen een kwestie van gradatie en meer of minder lichte grijshinten. Afhankelijk van 'de hoogte van de lat' is het daarom zowel mogelijk om India's bestuur en beleid als goed of slecht te kwalificeren. Voor een vruchtbare bilaterale ontwikkelingsrelatie moet een minimum aan bestuurs- en beleidskwaliteit aanwezig zijn, hetgeen iets anders is dan verlenen van het predikaat 'goed beleid en bestuur'. India, met zijn parlementaire democratie en vrije pers, voldoet als geheel, zeker in vergelijking met veel andere ontwikkelingslanden, aan dat minimumcriterium.